

Ghid pentru redeschiderea unităților de învățământ preșcolar și a grădinițelor post-COVID-19

■ UNICEF/Adrian Cătu, Bacău, România, martie 2020

Biroul UNICEF Europa și Asia Centrală

22 Mai 2020

CONTEXT

UNICEF lucrează în mod susținut cu guvernele, sprijinindu-le să evalueze situația și să decidă momentul și modalitatea de redeschidere a unităților de învățământ preșcolar. Decizia de redeschidere parțială sau completă a unităților de învățământ preșcolar și a grădinițelor trebuie luată în funcție de riscuri, astfel încât să fie maximizate beneficiile educaționale, de dezvoltare și de sănătate pentru copii, profesori, personal și comunitatea mai largă și să fie prevenită reapariția epidemiei de COVID-19 în comunitate.ⁱ Într-un recent ghid privind redeschiderea unităților de învățământ, UNICEF și partenerii săi subliniază șase dimensiuni cheie care trebuie luate în considerare la momentul planificării redeschiderii unităților de învățământ: politici, finanțe, siguranța activităților, procese educaționale, accesibilitatea pentru cei mai marginalizați și bunăstarea/ protecția copiilor.ⁱⁱ Și Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a publicat recent ghiduri privind redeschiderea unităților de învățământ în general, recomandând ca deciziile de redeschidere să fie bazate pe evaluarea atentă a riscurilor asociate factorilor epidemiologici și capacității sistemului de sănătate.ⁱⁱⁱ

Centrele de învățământ preșcolar și centrele de dezvoltare timpurie sunt unice în abordarea lor educațională și sunt printre primele luate în considerare pentru redeschidere. În multe țări, preșcolarii, în special cei din categorii marginalizate, nu au putut beneficia de învățământ la distanță de calitate, astfel că, deși se poate prelungi școlarizarea online pentru copiii mai mari, guvernele trebuie să decidă să redeschidă grădinițele înaintea școlilor primare sau gimnaziale. Având în vedere că unitățile de învățământ preșcolar sprijină copiii și oferă totodată părinților posibilitatea de a merge la muncă, relaxarea măsurilor restrictive înseamnă că, pe măsură ce părinții se întorc la serviciu, copiii vor avea urgent nevoie de servicii de îngrijire.

Acest ghid se bazează pe îndrumări anterioare, dar este specific creșelor și grădinițelor, deoarece aceste instituții sunt unice în demersul lor pedagogic, concentrându-se atât pe îngrijire, cât și pe învățare. Ghidul conține principii cheie generale, precum și măsuri practice care trebuie luate în considerare la redeschiderea unităților de învățământ preșcolar frecventate de copii cu vârsta de peste trei ani.^{iv}

PRINCIPII DE BAZĂ PENTRU REDESCHIDEREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

Un set de principii de bază poate ajuta factorii de decizie în planificarea și implementarea redeschiderii unităților de învățământ preșcolar. Aceste principii sunt ancorate în necesitatea găsirii unui echilibru corect între susținerea eficientă a învățării și a bunăstării copiilor mici, pe de o parte, și asigurarea sănătății, igienei și siguranței personalului și a comunității în general, pe de altă parte.

- 1. Alocați timp pentru planificarea și pregătirea redeschiderii unităților de învățământ preșcolar.** Evitați urgentarea redeschiderii unităților de învățământ preșcolar fără a avea un plan adecvat de gestionare a diferitelor aspecte legate de funcționarea acestora, inclusiv organizarea procesului didactic, schimburi, protocoale de igienă etc. *O abordare care să ia în considerare toate aspectele* va fi cea mai eficientă - inclusiv comunicarea și sprijinul pentru îngrijitori, educatori, administrația școlară, comunitate și administrația locală. Pregătirea educatorilor înainte de redeschidere cu privire la ceea ce se așteaptă de la ei și la modul în care pot preda programa adaptată, precum și o comunicare clară cu părinții, sunt printre aspectele cheie de luat în considerare.
- 2. Nu exagerați cu măsurile de protecție.** Acțiunile întreprinse pentru siguranța copiilor sunt esențiale, însă unitățile preșcolare nu trebuie să arate ca niște spitale. Ultimele luni au fost tulburătoare pentru copii (toți au avut de a face cu modificări în program, informații confuze etc.). Mai mult ca oricând, copiii vor avea nevoie de medii sigure, plăcute și stimulatoare. Așadar, redeschiderea unităților de învățământ preșcolar implică readucerea copiilor la un anumit nivel de normalitate și de rutină, asigurând în același timp un nivel rezonabil de protecție în mediul în care copiii se joacă și învață.

- 3. Asigurați-vă că unitățile de învățământ preșcolar pot aplica practici prietenoase pentru copii, adecvate dezvoltării lor.** Menținerea unei distanțe sigure între copii nu trebuie să împiedice implicarea socială, învățarea practică și jocurile care promovează toate domeniile de dezvoltare. Deși multe aspecte ale lumii noastre s-au schimbat, copiii au rămas la fel. Elaborați un plan clar, axat pe jocuri și activități instructive în contextul distanțării fizice, care necesită adaptarea programei și a practicilor profesorilor și care ia în considerare principiile dezvoltării copiilor.
- 4. Facilitați comportamente și practici de igienă sănătoase în rândul copiilor mici,** inclusiv spălarea mâinilor, igiena tusei și a strănutului, evitarea atingerii feței (o abilitate folositoare de-a lungul vieții). Integrați în programa școlară informații despre virus adecvate vârstei și sprijiniți copiii să dezvolte obiceiuri de igienă prin rutinele zilnice – demonstrați cum se spală eficient mâinile și planificați momente în timpul zilei când copiii pot exersa aceste deprinderi.
- 5. Valorificați momentele didactice cheie** pentru a ajuta copiii să înțeleagă de ce se iau anumite măsuri în mediul lor și rolul pe care îl joacă acestea în asigurarea sănătății lor, precum și a colegilor, profesorilor, familiilor, comunității. Explicați copiilor de ce anumite jucării nu mai pot fi folosite, de ce geamurile sunt deschise des, ce jocuri pot juca în siguranță în aer liber și de ce. Găsiți modalități de a ajuta copiii să simtă că au un anumit control asupra mediului.
- 6. Colaborați cu familiile pentru a asigura o tranziție ușoară de la statul în casă la prezența în unitatea de învățământ preșcolar și asigurați o comunicare deschisă permanentă.** Relațiile dintre părinți și personal au fost perturbate, chiar dacă unitățile de învățământ preșcolar au încercat să mențină o comunicare deschisă. Părinții sunt îngrijorați cu privire la siguranța lor și a copiilor. Comunicați cu familiile și părinții în mod clar, pozitiv și deschis, pentru a evita să provocați panică și frică, asigurați experiențe pozitive de aducere și luare a copiilor la și de la unitatea de învățământ preșcolar și asigurați sprijinul continuu de care copiii pot avea nevoie acasă. În acest scop, informați familiile cu privire la măsurile de protecție și implicați-le în aplicarea efectivă a acestor măsuri.
- 7. Instruirea și sprijinul pentru educatori și personalul preșcolar sunt priorități.** Personalul și educatorii vor avea nevoie permanentă de pregătire specifică și de sprijin practic pentru a reveni în sălile de clasă. De asemenea, ei vor trebui să găsească un echilibru între respectarea regulilor de sănătate și aplicarea practicilor pedagogice adecvate dezvoltării copiilor. Luați în considerare oferirea de sprijin practic pentru adaptarea activităților și rutinelor curriculare, facilitarea unor întâlniri periodice între educatori în cadrul cărora aceștia să poată face schimb de experiență, precum și suplimentarea personalului, astfel încât cadrele didactice să nu se simtă copleșite.
- 8. Adoptați o abordare coordonată și integrată pentru a răspunde nevoilor holistice ale copiilor la întoarcere.** COVID-19 are efecte multiple asupra copiilor mici. Pe măsură ce copiii vulnerabili revin la grădiniță, pot apărea probleme legate de protecția socială, sănătatea fizică și mintală, nutriție și altele generate de izolarea cauzată de COVID-19. Asigurați-vă că planurile de redeschidere a unităților de învățământ preșcolar includ prevederi pentru sprijin suplimentar și/sau mecanisme de raportare și iau în considerare nevoile specifice ale copiilor și familiilor vulnerabile, inclusiv ale copiilor cu dizabilități.

CRITERII SUGERATE PENTRU LUAREA DECIZIEI DE REDESCHIDERE A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

- În decizia de a redeschide (sau de a redeschide parțial) unitățile de învățământ preșcolar, luați în considerare următorii factori:

- Modul în care unitățile de învățământ preșcolar, educatorii și personalul, părinții și comunitatea în general au fost afectați de pandemie;
- Situația locală și epidemiologia COVID-19 din zona unde se află unitățile de învățământ preșcolar;
- Modul de amenajare a unităților de învățământ preșcolar și capacitatea acestora de a respecta măsurile de prevenire și control a COVID-19;
- Disponibilitatea testării (pentru supravegherea epidemiologică și urmărirea contactilor); implementarea măsurilor pentru limitarea răspândirii virusului;
- Înțelegerea modului de transmitere și a gravității COVID-19 la copii, inclusiv date emergente despre rolul pe care copiii îl joacă în transmiterea virusului.
- Se recomandă realizarea unor sondaje în rândul părinților și educatorilor. Acestea au rolul de a ajuta la obținerea de informații cheie, precum: ce procent din părinți trebuie să se întoarcă la serviciu, care sunt cele mai mari îngrijorări ale părinților, ce procent din educatori se pot întoarce la serviciu etc.
- Consultați-vă cu cadrele didactice și cu părinții referitor la preocupările și ideile lor legate de redeschiderea unității de învățământ. Oferiți-le informații despre cum au fost luate în considerare opiniile și recomandările lor.
- Analizați contextual beneficiile și riscurile asociate redeschiderii unităților de învățământ preșcolar și gândiți-vă care unități (sau părți ale unităților) au prioritate la redeschidere; care sunt măsurile prioritare de atenuare a riscurilor în comunitățile de preșcolari și unde trebuie aplicate acestea; care sunt domeniile în care părinții și profesorii au nevoie de sprijin suplimentar.
- Pregătiți-vă pentru redeschidere. Evitați luarea rapidă a deciziilor fără a aloca suficient timp pentru pregătirea spațiilor, revizuirea programei (dacă este nevoie), alocarea de personal suplimentar, pregătirea părinților. Asigurați tranziția lină a copiilor către noile medii.

MĂSURI SUGERATE PENTRU DESFĂȘURAREA ÎN SIGURANȚĂ A ACTIVITĂȚILOR ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR^{vi}

Rutine zilnice de igienă și sănătate în unitățile de învățământ preșcolar

- Programați igienizarea zilnică a sălilor de grupă și a tuturor spațiilor din unitatea de învățământ, inclusiv a toaletelor, cu apă și săpun/detergent și dezinfectant.^{vii}
- Curățați și dezinfectați suprafețele atinse frecvent, cum ar fi: mânerul ușilor, mesele, jucăriile, consumabilele, întrerupătoarele, tocurele ușilor, locurile de joacă, materialele didactice utilizate de copii.
- Atunci când este posibil, personalul trebuie să poarte mască de protecție în grădiniță. Măștile nu sunt recomandate pentru copiii mici, iar fața bebelușilor și copiilor sub doi ani nu trebuie acoperită niciodată, din cauza pericolului de sufocare.
- Educați copiii mici cu privire la prevenirea COVID-19: igiena adecvată și frecventă a mâinilor, igiena respiratorie, precum și simptomele COVID-19 pe care copiii le pot recunoaște.
  - Stabiliți o modalitate de a urmări spălarea mâinilor și de a recompensa spălarea frecventă/la timp a mâinilor (cântați un cântecel în timp ce spălați mâinile, pentru a respecta durata de 20 de secunde recomandată).
  - Utilizați marionete sau păpuși pentru a demonstra simptomele (strănut, tuse, febră) și ceea ce copiii trebuie să facă dacă se simt rău (de exemplu, dacă au dureri de cap, de stomac, dacă au febră sau se simt oboseți).
- Educați tot personalul cu privire la prevenirea COVID-19: igiena adecvată și frecventă a mâinilor, igiena respiratorie, folosirea măștilor dacă este obligatorie, simptomele COVID-19 și cum trebuie acționat dacă un copil se simte rău.
- Creați un program pentru igiena frecventă a mâinilor ca parte a rutinei zilnice a copiilor și a personalului și oferiți suficient dezinfectant pe bază de alcool sau săpun și apă curată la intrări și în toate spațiile unității de învățământ preșcolar. Luați în considerare afișarea de postere în sălile de clasă care să reamintească copiilor și personalului informațiile importante.

- Unde este posibil, aerisiți cât mai des prin deschiderea geamurilor sau folosirea ventilatoarelor din sălile de clasă.
- Asigurați-vă că gunoiul este îndepărtat zilnic și aruncat în mod corespunzător.

Siguranța și igiena pregătirii și servirii meselor în unitățile de învățământ preșcolar^{viii}

- Impuneți respectarea legislației naționale în materie de siguranță alimentară și a principiilor de igienă corespunzătoare de către persoanele care manipulează alimente, atunci când cumpără, livrează, depozitează, pregătesc și distribuie mâncarea.
- Afișați elemente vizuale cu privire la principiile de igienă în prepararea meselor, inclusiv curățarea și dezinfectarea zilnică a suprafețelor de preparare a alimentelor, bucătăriilor și spațiilor de servire a mesei, precum și a instrumentelor de gătit și a tacâmurilor.
- Asigurați-vă că persoanele care manipulează alimente au acces la materiale de curățare și dezinfectare și monitorizați aplicarea corectă a regulilor și măsurilor, inclusiv spălarea regulată a mâinilor. Dacă este cazul, furnizați echipament de protecție (măști și mănuși).
- Asigurați-vă că se aplică măsuri specifice care interzic accesul personalului care suferă de o boală infecțioasă în zonele de producere sau preparare a alimentelor. Acest lucru este relevant în special dacă respectivii prezintă febră.
- Întrerupeți opțiunile alimentare în stil bufet și oferiți porții individuale de mâncare, dacă este posibil.
- Mesele se pot servi în sala de mese sau în alte încăperi mai generoase, cum ar fi sala de sport, biblioteca și alte zone comune. Încercați să mențineți distanța dintre copii cât mai mare, având în vedere numărul de copii și dimensiunea camerei unde se ia masa. Mesele pot fi, de asemenea, organizate în camera în care copiii își desfășoară activitatea, caz în care mâncarea trebuie servită gata porționată.
- Copiii care stau la coadă pentru a-și lua mâncarea trebuie să respecte distanța sigură. Ori de câte ori este posibil, aranjați ca aceiași copii să mănânce mereu împreună.
- Minimizați riscurile de contaminare. Reamintiți copiilor să nu împartă și să nu atingă mâncarea sau băuturile celorlalți și să nu folosească aceleași tacâmuri etc.
- Limitați accesul altor persoane în spațiul folosit pentru a lua masa, atât timp cât copiii sunt prezenți (de exemplu: pentru curățenie, reparații sau aducerea alimentelor).

Gestionarea situației în care un copil sau a un membru al personalului s-a îmbolnăvit

- Comunicați personalului că este foarte important să fie atent la apariția simptomelor și să țină legătura cu managementul instituției în cazul în care încep să se simtă rău.
- Zilnic, la sosirea și plecarea de la serviciu, este recomandat să se măsoare temperatura tuturor angajaților, folosind un termometru fără contact, și să se observe dacă au simptome respiratorii sau semne ale altor boli infecțioase.
- Personalul cu temperatură corporală crescută, simptome respiratorii și alte simptome de boală infecțioasă nu trebuie să se prezinte la serviciu, să aibă grijă de copii sau să intre în sediul instituției.
- În unitățile de învățământ preșcolar trebuie existe o schemă de înlocuire, care să fie activată în cazul îmbolnăvirii unui membru al personalului.
- Stabiliți proceduri care să stipuleze că, în cazul în care vin la centrul preșcolar bolnavi sau se simt rău în timp ce sunt la centru, copiii și personalul sunt trimiși acasă cât mai curând posibil.
- Țineți copiii și personalul bolnav separat de copiii și personalul sănătos până când pot pleca acasă. Urmați recomandările naționale în această privință.
- Luați în considerare necesitatea înregistrării datelor copiilor care au febră și dezvoltă și alte simptome în perioada cât sunt în unitatea de învățământ preșcolar, astfel încât, în cazul în care COVID-19 se confirmă, contactii să poată fi urmăriți.

MĂSURI SUGERATE PENTRU ASIGURAREA BUNĂSTĂRII ȘI DEZVOLTĂRII COPILOR

Distanțarea fizică în unitățile de învățământ preșcolar

- Evaluați ce se poate face pentru a limita contactul fizic direct dintre copii, ținând cont de principiile dezvoltării și de faptul că, prin natura lor, copiii mici sunt ființe fizice și sociale.
- Luați în considerare deschiderea unităților de învățământ preșcolar în schimburi pentru a limita numărul de copii din fiecare grupă. Jumătate dintre copii pot veni dimineața, cealaltă jumătate după-amiaza.
- Luați în considerare creșterea numărului de educatori, dacă este posibil, astfel încât să se reducă numărul de copii din fiecare grupă (dacă există spațiu disponibil).
- Evaluați posibilitatea de a menține o distanță de cel puțin 1 metru^x între toți cei prezenți în unitatea de învățământ – inclusiv între educator și copii și între copiii înșiși. Este important să subliniem faptul că cei mici au nevoie de îngrijire la fel de mult ca de învățare și instruire. În contextul îngrijirilor acordate copiilor (de exemplu, ajutarea unui copil cu schimbarea hainelor, ajutarea sa pentru a mânca sau asigurarea confortului emoțional atunci când un copil este în suferință), menținerea distanțării fizice s-ar putea să nu fie posibilă sau recomandată. Când decid măsurile de menținere a distanței dintre personal și copii, educatorii și conducerea unităților de învățământ preșcolar trebuie să își exercite discernământul și să respecte principiile de dezvoltare.
- Discutați și prezentați copiilor și personalului modalități de salut fără contact. Luați în considerare ca aceste moduri de salut să fie distractive și prietenoase, de exemplu: salutul în limbajul semnelor, arătarea semnului de pace, făcutul cu mâna, făcutul cu ochiul etc.
- Măriți distanța dintre mese, scaune sau locuri pe covor unde stau copiii.
- Decalțați pauzele, astfel încât grupurile de copii care se joacă simultan la locurile de joacă sau în spațiile comune să fie mai mici.
- Limitați amestecarea copiilor din diferite grupe. De exemplu, copiii dintr-o grupă vor rămâne în aceeași grupă/sală cu aceiași educatori pe tot parcursul zilei, fără a se amesteca cu copiii și educatorii din alte grupe.
- Dacă este posibil, la ora de somn, asigurați-vă că paturile copiilor sunt distanțate cât mai mult, în funcție de spațiul disponibil. Luați în considerare așezarea copiilor cu capul la picioare pentru a reduce cât mai mult potențialul de răspândire a virusului.

Activitățile didactice

- Mutați lecțiile și activitățile în aer liber, dacă vremea permite. Copiii mici adoră să stea în aer liber și, în această perioadă, este mai sigur pentru ei să învețe afară decât în interior. Luați în considerare adaptarea programei și a instrucțiunilor, astfel încât activitățile să poată avea loc în aer liber – de exemplu, folosiți materiale pentru activități în aer liber și facilitați activitățile de predare/învățare în natură (desfășurarea discuțiilor în cerc în aer liber, învățarea despre natură etc.). Completați experiențele de învățare cu activitatea fizică în aer liber (jocuri pentru abilitățile motorii, dans, sport etc.)
- Aerisiți încăperile unității de învățământ cât mai mult pe tot parcursul zilei; amenajați spațiul pentru învățare astfel încât copiii să fie distanțați, dar sentimentul de comunitate să fie încă prezent – de exemplu, stabiliți locuri de șezut sau de stat în picioare (folosind diferite materiale precum bandă, cercuri, frânghie de mers cu mâner etc.)
- Împărțiți copiii în grupuri mici (2-3 copii) pentru a sprijini interacțiunea dintre ei, limitând în același timp activitatea în grupuri mari.
- Adaptați programa și utilizați practici pedagogice creative pentru a asigura experiențe de învățare ludice în jurul situației pandemice (de exemplu, învățarea prin proiecte bazate pe experiența copiilor cu pandemia; folosirea jocurilor de imaginație pentru a-i ajuta să facă față stresului și a încuraja reziliența; folosirea momentelor prielnice pentru a ajuta copiii să învețe despre pandemie și despre rolul lor în asigurarea sănătății publice).
- Echilibrați activitățile individuale cu interacțiuni în grupuri mici, folosindu-vă creativitatea pentru a combina învățarea individuală cu interacțiunile de grup (de exemplu: reflecție/activitate individuală urmată de „întoarceți-vă și arătați-i colegului”).

Jucării, materiale, jocuri și rutine

- Jucăriile și materialele greu de igienizat sau de curățat trebuie eliminate – de exemplu, jucăriile moi. Dar multe materiale și jocuri pot fi folosite în continuare dacă copiii sunt instruiți să se spele pe mâini înainte și după utilizarea lor. Instruiți copiii să evite să pună jucăriile/materialele în gură.
- Pregătirea unei cutii pentru fiecare copil cu markere, foarfece, creioane pe care să le poată folosi numai ea/el este o modalitate bună de a încuraja creativitatea și arta, fără a fi nevoie ca aceste obiecte să fie folosite la comun.
- Concentrați-vă pe jocurile de imaginație, pe jocurile fizice care asigură respectarea distanțării fizice, pe cântece, pe proiecte individuale de artă etc.
- Jocurile și proiectele la care fiecare copil poate contribui individual (pe rând) vor funcționa grozav – de exemplu: să facem cu toții o poveste ca o oră de clasă, vorbind pe rând; copiii să picteze pe rând pe un perete etc.
- Bazați-vă pe lecturi interactive cu voce tare și pe activități de divertisment cu întreaga clasă, cum ar fi un spectacol de marionete susținut de profesor sau un cântec nou pe care toată lumea îl poate învăța.
- Cărțile pentru copii, la fel ca toate materialele din hârtie, cum ar fi corespondența sau plicurile, nu sunt considerate a prezenta un risc ridicat de transmitere și nu au nevoie de proceduri suplimentare de curățare sau dezinfectare.
- Evitați amestecarea jucăriilor între grupele de copii înainte de a fi spălate și/sau dezinfectate.

MĂSURI SUGERATE PENTRU ASIGURAREA COMUNICĂRII CU PĂRINȚII ȘI A SUSȚINERII ACESTORA

- Informați părinții despre măsurile pe care unitatea de învățământ preșcolar le pune în aplicare și solicitați cooperarea lor în raportarea oricărui caz de COVID-19 din gospodărie. Dacă se suspectează că cineva din gospodărie are COVID-19, instruiți-i pe părinți să țină copilul acasă și să informeze unitatea de învățământ preșcolar.
- Aplicați politica de „a rămâne acasă dacă nu te simți bine” pentru copiii care au simptome. Dacă este posibil, luați legătura cu organizațiile locale care pot oferi asistență și îngrijire la domiciliu și asigurați comunicarea între gospodărie și unitatea de învățământ preșcolar. Comunicați părinților importanța măsurării temperaturii lor și a copiilor în mod regulat și a ținerii copiilor acasă în cazul în care aceștia au temperatură mare.
- Pregătiți proceduri clare de aducere și luare a copiilor la și de la unitatea de învățământ preșcolar, care să nu creeze panică în rândul familiilor și copiilor. După ce nu au mai fost la școală săptămâni la rând, copiii au nevoie de încurajări din partea îngrijitorilor și educatorilor. Reduceți stresul și traumele pe care le poate provoca lăsarea copiilor să intre singuri în unitatea de învățământ.
- Luați în considerare decalarea orelor de sosire și plecare și/sau rugați personalul să iasă afară pentru a prelua copiii, pe măsură ce aceștia sosesc. În mod ideal, același părinte/persoană desemnată ar trebui să aducă și să ia copilul. Descurajați aglomerarea în momentul luării copiilor de la școală și, dacă este posibil, evitați ca membrii mai în vârstă ai familiei sau ai comunității (de exemplu, bunicii) să fie cei care iau copiii.
- Creați o listă de verificare pentru ca părinții să decidă dacă copiii pot merge la grădiniță, ținând cont de epidemiologia locală a COVID-19. Lista de verificare poate include:
  - Afecțiunile medicale și vulnerabilitățile copiilor și/sau membrilor familiei; Boală sau simptome recente care sugerează COVID-19; Circumstanțe speciale în mediul de acasă, pentru a adapta asistența în funcție de necesități; Luați în considerare afișarea de postere sau memento-uri vizuale pentru părinți, amplasate în jurul școlii și în zona de aducere a copiilor.
- Consolidați mecanismele de comunicare și coordonare care promovează dialogul și interacțiunea cu părinții în mod regulat, astfel încât stresul și anxietatea să fie atenuate și să fie asigurată o continuitate pentru copii între casă și grădiniță. Sprijiniți cadrele didactice și managementul în comunicarea permanentă de informații pozitive părinților.

- Verificați periodic cum se simt familiile și copiii. Stabiliți mecanisme de referire pentru familiile care au nevoie de sprijin psihosocial.

MĂSURI SUGERATE PENTRU FORMAREA ȘI SPRIJINIREA PERSONALULUI

- Politicile publice trebuie să protejeze personalul, profesorii și copiii care prezintă un risc ridicat din cauza vârstei sau a afecțiunilor medicale, să includă planuri pentru suplینirea profesorilor absenți și pentru continuarea educației la distanță în vederea sprijinirii copiilor care nu pot veni la școală, ținând cont de circumstanțele individuale în măsura în care este posibil. Luați în considerare introducerea unor politici și practici flexibile privind concediile.
- Instruiți angajații cu privire la obligația de a-și monitoriza sănătatea, de a monitoriza starea de sănătate a copiilor și de a respecta recomandările legate de prevenirea COVID-19 (inclusiv respectarea distanțării fizice și utilizarea echipamentelor de protecție personală).
- Instruiți personalul administrativ și cadrele didactice în vederea aplicării practicilor de igienă și siguranță care nu sunt negociabile și creșteți numărul personalului din unitățile de învățământ preșcolar, în funcție de necesități. Personalul de curățenie și personalul care pregătește mâncarea trebuie instruit cu privire la procedurile de dezinfectare și trebuie să dispună de echipamente de protecție personală.
- Sprijiniți cadrele didactice să adapteze în mod eficient programa și rutina zilnică a copiilor, inclusiv să regândească modul în care desfășoară activitățile și jocurile cu întreaga clasă, modul în care folosesc lecțiile și timpul alocat în aer liber etc.
- Îmbunătățiți competențele cadrelor didactice de a oferi copiilor sprijin socio-emoțional. Pregătiți educatorii pentru a face față nevoilor de sănătate mintală și psihosocială ale copiilor. Ajutați-i pe profesori să înțeleagă că, la fel ca adulții, majoritatea copiilor sunt deja neliniștiți și stresați și că această tranziție va fi dificilă la început. Trebuie să vă așteptați la comportamente dificile. Formarea trebuie să îmbunătățească explicit capacitatea cadrelor didactice de a răspunde nevoilor socio-emoționale de bază ale copiilor, în special la grădinițele cu un procent mare de elevi în situații de risc.
- Educatorii trebuie instruiți să identifice schimbările comportamentale și cognitive legate de vârstă și să ofere sprijin pedagogic adecvat vârstei.
- Țineți legătura cu educatorii și personalul și susțineți sănătatea lor mintală și nevoile psihosociale.

CONCLUZII

În redeschiderea unităților de învățământ preșcolar după pandemia de COVID-19, provocarea pentru managerii de programe, directori, educatori și familii va fi să colaboreze *nu doar pentru a echilibra, ci și pentru a integra* necesitatea respectării ghidurilor naționale de sănătate publică adaptate și rezonabile cu crearea unui mediu sigur, plăcut, stimulant, care promovează sănătatea fizică, siguranța emoțională, conexiunile sociale și învățarea pentru copiii mici. Colaborarea și comunicarea incluzivă și timpurie dintre toate părțile implicate vor fi esențiale pentru implementarea măsurilor necesare. Va fi important să menținem flexibilitatea, să modificăm abordările după cum este necesar și să asigurăm învățarea și schimbul de bune practici.^x

ⁱ *Framework for reopening schools*, April 2020. <https://www.unicef.org/media/68366/file/Framework-for-reopening-schools-2020.pdf>

ⁱⁱ *Framework for reopening schools*, April 2020. <https://www.unicef.org/media/68366/file/Framework-for-reopening-schools-2020.pdf>

ⁱⁱⁱ *Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19*, May 2020. <https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-school-related-public-health-measures-in-the-context-of-covid-19>

^{iv} Deși principiile și măsurile prezentate în acest ghid se aplică și pentru redeschiderea centrelor de zi și creșelor frecventate de copii cu vârste între 0 și 3 ani, în cazul acestor copii sunt necesare măsuri și atenție suplimentare, în special în ceea ce privește asigurarea echilibrului între nevoia de distanțare socială și necesitățile de îngrijire și educație.

^v Adaptare după *Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19*, May 2020. <https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-school-related-public-health-measures-in-the-context-of-covid-19>

^{vi} Măsuri sugerate adaptate din *Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19*, May 2020. <https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-school-related-public-health-measures-in-the-context-of-covid-19>

^{vii} OMS recomandă 70% alcool etilic pentru dezinfectarea suprafețelor mici și echipamentelor sau hipoclorit de sodiu 0,1% pentru dezinfecția suprafețelor mari.

^{viii} Deși transmiterea virusului prin mâncare este improbabilă, este esențial să se asigure respectarea recomandărilor de siguranță alimentară de către personalul care manevrează și prepară alimentele. Aceste măsuri sunt necesare și pentru a preveni bolile transmisibile prin alimente, boli care ar putea agrava COVID-19 sau slăbi sistemul imunitar al copiilor.

^{ix} *Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19*, May 2020. <https://www.who.int/publications-detail/considerations-for-school-related-public-health-measures-in-the-context-of-covid-19>

^x Ibid

Mulțumiri

Acest document a fost elaborat în consultare cu birourile noastre de țară din Europa și Asia Centrală. Documentul va fi continua să fie perfecționat pe baza feedback-ului venit de la colegii din alte regiuni, de la biroul central și de la parteneri.